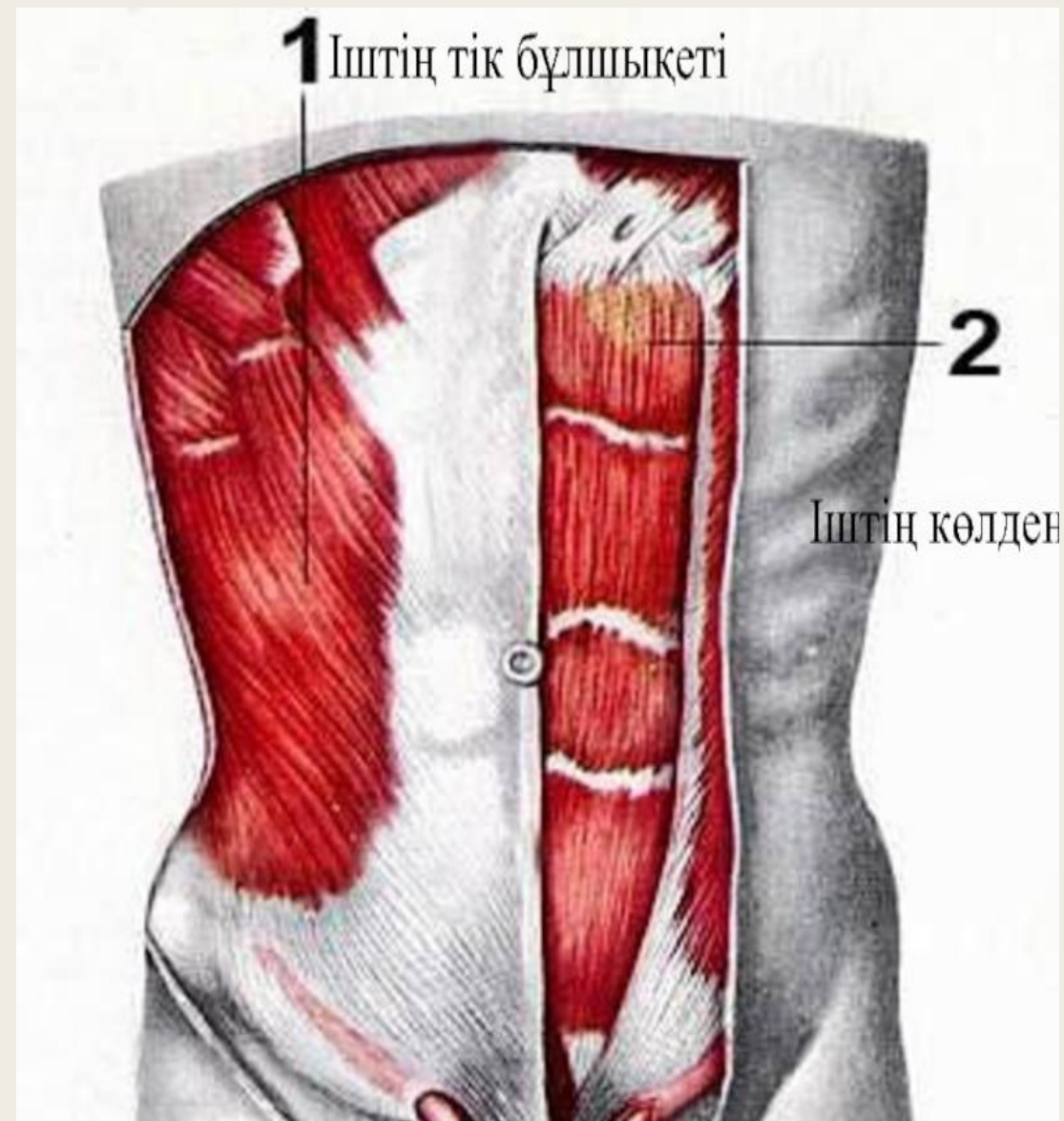

Іштің тік бұлшықетінің
қынабы. Іштің ақ сызығы.
Кіндік сақинасы. Шап өзегі

- Тірек қимыл жүйесі қаңқа мен бұлшықеттерінен тұрады: Адам бұлшықеттері үш түрге бөлінеді:
- Ішкі мүшелер мен тамырлардың тегіс бұлшықеттері, олар баяу.
- Жүректің көлденең жолақты бұлшықеті, оның жұмысы адам ырқынсыз жүреді.
- Қаңқа бұлшықеттері, олардың жұмысы адам ырқына көнеді әрі біздің қимылдық қызметімізді қамтамасыз етеді. Бұл бұлшықет жүйесі жеке қызмет атқармайды, қаңқаға сіңірлерімен, байламдар-ымен бекіп, нәтижесінде, жиырылады. Қаңқа бұлшықеттерінің анатомиясы жиырылғыш-тығы, шыдамдылығымен ерекшеленеді

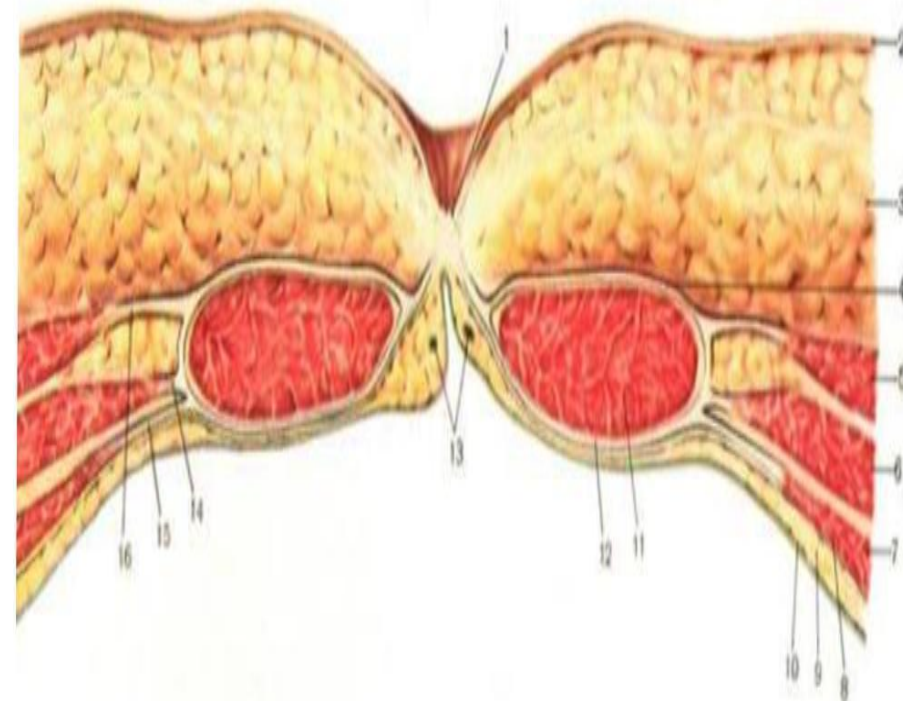
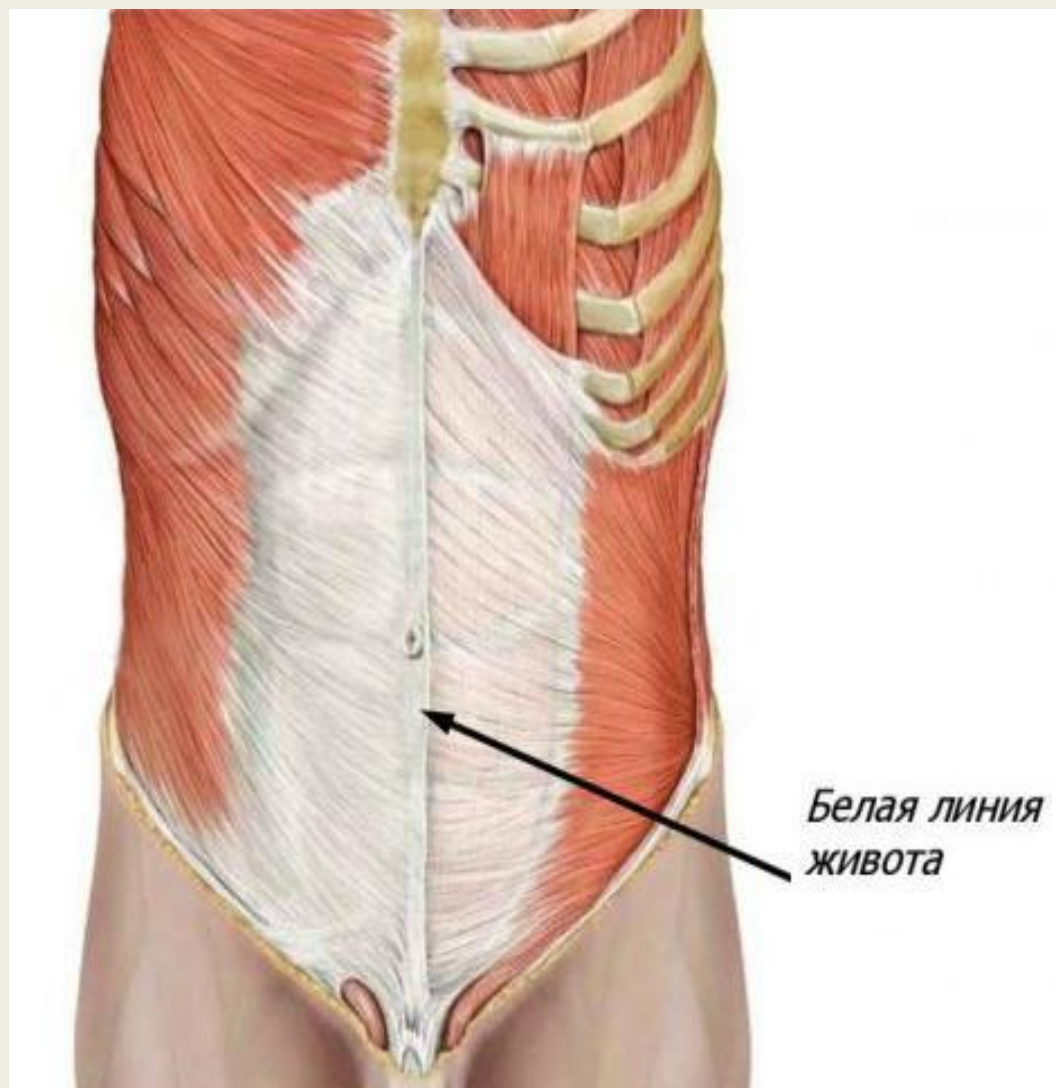
■ Іштің тік бұлшық еті, *m. rectus abdominis*, жалпақ, іштің бұлшық етінің ішіндегі ең ұзынына жатады, брюшной қабырғаларының бүйір жағындағы алдыңғы бөлігінде іштің ақ сызығы болады, *linea alba*, іштің ортанғы сызығы бойында созылып жатады *processus xiphoides* бойында қосылады. Іштің тік б.еті V-VII қабырғалардан басталады және *processus xiphoides*; төменге қарай жүреді, содан кейін ол тарылады және шат аралық сүйекке *symphysis* және *tuberculum pubicum* барып бекиді.

- Іштің тік бұлшық етінің қынабы
- Іштің тік бұлшық еті, *m. rectus abdominis* дәнекер тканды қынабтың *vagina m. rectus abdominis* ішінде орналасқан. Тік бұлшықетінің қынабы іштің жалпақ үш бұлшық еттерінің апоневроздарынан құралған. Қынаптың алдыңғы және артқы қабырғалары ажыратылады. Қабырғаларының құрылысы біркелкі орналаспаған.
1. Тік бұлшықет қынабының кіндіктен жоғары денгейінің құрылысы:
- Алдыңғы қабырғасы: сыртқы қиғаш бұлшықеттің апоневроздық қабықшасы, *aponeurosis m. obliquus interni* алдыңғы табақшасынан, *lamina anterior* тұрады.
- Артқы қабырғасы: ішкі қиғаш бұлшықет апоневрозының, *aponeurosis m. obliqui interni* артқы табақшасы, *lamina posterior* мен көлденең бұлшықеттің апоневрозынан, *aponeurosis m. transversus abdominis* оның фасциялық қабықшасынан, *fascia transversalis* және бұл бұлшықетті құрсақ қуысы жағынан көмкерілген ішастар, *peritoneum* тұрады.

- **2.Тік бұлшықет қынабының кіндіктен төмен денгейдегі құрылысы:**
- **Алдыңғы қабырғасы: сыртқы,ішкі және көлденең бұлшық еттердің апоневрозынан,aponeurosis m.obliquus externi abdominis et interni abdominis et m.transversus abdominis тұрады.**
- **Артқы қабырғасы: құрсақтың көлденең бұлшықетінің фасциялық қабықшасынан, fascia transversus,және ішастардан,peritoneum тұрады**

- Іштің ақ сызығы.
- Іштің ақ сызықшасы, *linea alba*, ол төс сүйегінің семсерлік өсіндісінен, *processus xiphoides* басталып, шат сүйегінің қасағасына дейінгі аралықта созылып орналасқан апоневрозды ақ түсті жолақ.
Іштің ақ сызықшасы, *linea alba*, орталық сызықшаның бойында өзара айқасып орналасқан іштің үш жалпақ бұлшықеттер апоневроздарының өзара айқасуы нәтижесінде құралған. Ені жоғарыдан төмен қарай бағытталған сайын жіңішкелеу келген. Қалыңдығы кіндіктен жоғары бөлігі жұқалау болып келсе, төменгі бөлігі керісінше қалыңдау болып орналасқан.
Сонымен қатар, ақ сызықшаның жоғарғы бөлігінде жұқалау болып келуімен қатар, өзара айқасып орналасқан апоневроз қабықшаның аралығында бірде шағындау, бірде едәуір кеңдеу болып келген саңылаулар жиі байқалады. Ақ сызықшаның бойында жарықтардың жиі кездесуі сол себептен.
- Ақ сызықша кіндіктік сақинаны құрауға қатысады, *annulus umbilicalis* кіндік сақина іркілдеген дәнекер ткандардан, кіндіктен тұрады және кіндіктің а.в. қан тамырларының тесіктері орналасқан. Сол себепті, кіндіктік сақинаның тұсында кіндіктік жарықтың жиі кездесуі соған байланысты.

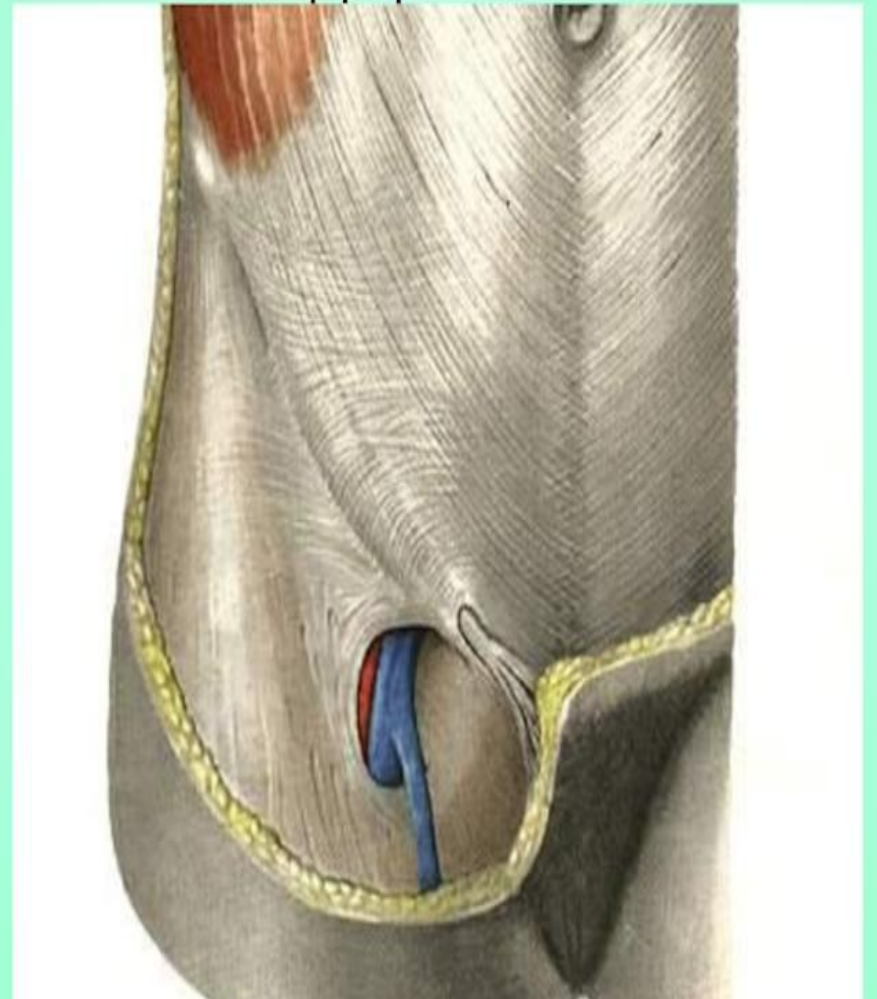

кіндік сақинасындағы анатомиялық құрымдар

- Текст слайда: Шап өзегі, *canalis inguinalis*, саңылау болып табылады ол арқылы еркектерде тұқым жібі *funiculus spermaticus*, ал әйелдерде жатырдың сақиналы жалғамасы өтеді.

Ол құрсаққабырғасының төменгі бөлімінде іштің екі жағында да, іле-шала шап байламының үстінде орналасады да, жоғарыдан төмен, сырт жағынын ішке, арт жағынан алға қарай өтеді.

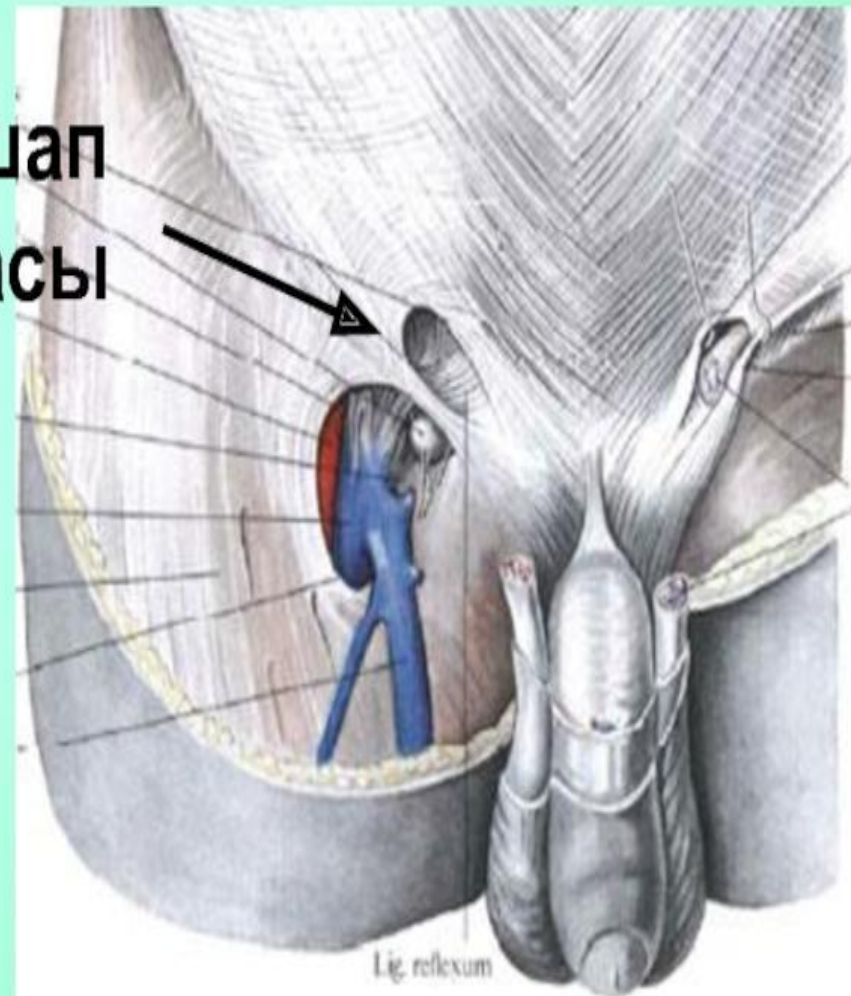
Әйелдің шап өзегі

- Текст слайда: Шап өзегінің беткі және терең сақиналары бар:
Терең шап сақинасы (anulus inguinalis profundus).

Беткі шап сақинасы (anulus inguinalis superficialis)

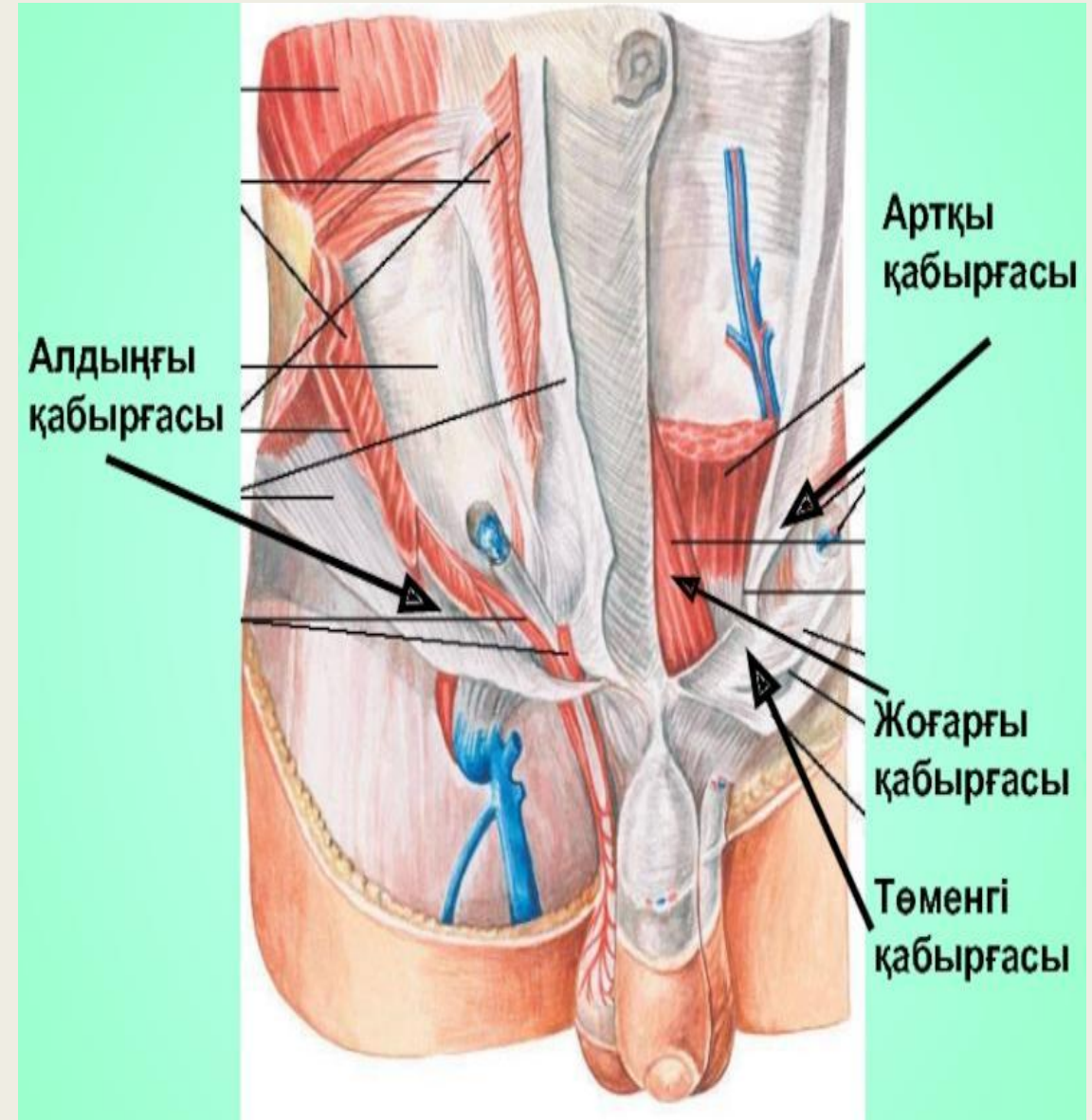
Беткі шап
сақинасы

- Беткі шап сақинасы annulus inguinalis superficialis, сыртқы қиғаш бұлшықет апоневрозы талшықтарының екі аякшаға ажырауы арқылы тузілген, ол аяқшалардың біреуі, crus laterale tuberculum pubicum-ге бекиді, ал екіншісі crus mediale – шат симфизіне бекиді.

- Терең шап сақинасы annulus inguinalis profundus шап өзегінің fascia transversalis тузген артқы қабырғасы аймағында жатады да сақина жиектерінен тұқым жібіне дейін созылып, оны ен жумырткасымен бірге қоршайтын қабықша, fascia spermatica interna тузеді. Шап өзегінің артқы қабырғасы медиалды бөлімінде апоневроздық созылмалыдан m.transversus abdominis шығып, түзу бұлшықеттің жиегімен төмен шап байламына түсетін сіңірлі талшықтармен бекітіледі

- Қабырғалары:
- Алдыңғы қабырғаны іштің сыртқы қиғаш бұлшықеті;
Артқы - fascia transversalis;
Жоғарғаны ішкі қиғаш және көлденең бұлшықеттердің төменгі жиегі;
Төменгіні шап байламы құрайды.

НАЗАРЛАРЫҢЫЗҒА РАХМЕТ